

Samverkansavtal för naturbruksutbildning
inom Västra Götaland för perioden 2025-01-
01 – 2028-12-31

6

2024SOCN60

Socialnämnden

Datum
2024-04-11

Diarienummer
2024SOCN60 615

Samverkansavtal för naturbruksutbildning inom Västra Götaland för perioden 2025-01-01 – 2028-12-31

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner *Samverkansavtal för naturbruksutbildning inom Västra Götaland för perioden 2025-01-01 – 2028-12-31*, under förutsättning att även nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner avtalet.

Socialnämnden uppdrar åt kommundirektör att underteckna avtalet, under förutsättning att avtalet godkänns av nämnden för utbildning, kultur och fritid.

Sammanfattning av ärendet

Sedan 1999 finns ett samverkansavtal för naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och länets alla 49 kommuner.

Gymnasieskolan inom utbildning, kultur och fritid samt vuxenutbildningen inom socialtjänsten omfattas av samverkansavtalet, varför det krävs att avtalet godkänns av respektive nämnd.

Nuvarande avtal gäller från och med 2023-01-01 till och med 2024-12-31. Förslag till nytt samverkansavtal gäller från och med 2025-01-01 till och med 2028-12-31.

I förslaget till nytt samverkansavtal finns en bilaga där en planerad utredning beskrivs närmre. Utredningen ska göra en analys av alternativa ekonomiska modeller och säkerställa att samverkansparter inte missgynnas. Dessutom ska hänsyn tas till kompetensförsörjning inom bland annat livsmedelsförsörjning i händelse av krig eller kris samt utvärdera samverkansmodellens effektivitet. I övrigt är avtalsförslaget oförändrat.

Förvaltningen bedömer att ett samverkansavtal om naturbruksutbildningar gynnar alla berörda parter, eftersom elever då kan erbjudas utbildningen inom ramen för samverkan. Förvaltningen ser också positivt på ett nytt avtal med bilaga om att en utredning av samverkansmodellen ska göras, då det är av vikt att samtliga medlemskommuner är eniga om ett framtida avtal.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 22 april 2024

- Samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan VGR och kommunerna i VG 2025 - 2028

Ärendet

Sedan 1999 finns ett samverkansavtal för naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och länets alla 49 kommuner. Avtalet har sitt ursprung i den ansvarsfördelning på utbildningsområdet som skedde vid regionbildningen och skatteväxlingen som gjordes då.

Gymnasieskolan inom utbildning, kultur och fritid samt vuxenutbildningen inom socialtjänsten omfattas av samverkansavtalet, varför det krävs att avtalet godkänns av respektive nämnd.

Samverkansavtalet har förnyats med jämna mellanrum. Nuvarande avtal är en förlängning av tidigare korttidsavtal och gäller från och med 2024-01-01 till och med 2024-12-31. Bakgrunden till korttidsavtalet är att ett antal kommuner inom länet hade synpunkter på samverkansmodellen och motsatte sig det ursprungliga avtalsförslaget som skulle ha gällt från och med 2023-01-01 till och med 2026-12-31. Härryda kommun hade inga invändningar mot det ursprungliga avtalet.

Förslag till nytt samverkansavtal gäller från och med 2025-01-01 till och med 2028-12-31. Avtalsparter är VGR och var och en av de 49 kommunerna i länet. Avtalet gäller under förutsättning att samtliga parter beslutar att teckna avtalet.

Ett nytt avtal har arbetats fram där man tagit hänsyn till de synpunkter som framförts på nuvarande samverkansmodell och föreslagit att en utredning ska göras och vara klar senast 2028-12-31.

I förslaget till nytt samverkansavtal finns en bilaga där utredningen beskrivs närmre. Utredningen ska göra en analys av alternativa ekonomiska modeller och säkerställa att samverkansparter inte missgynnas. Dessutom ska hänsyn tas till kompetensförsörjning inom bland annat livsmedelsförsörjning i händelse av krig eller kris samt utvärdera samverkansmodellens effektivitet. I övrigt är avtalsförslaget oförändrat.

GR föreslår att kommunerna fastställer förslag till samverkansavtal för perioden 2025–2028. Ett nytt avtalsförslag kan komma att presenteras innan avtalstiden är slut, i det fall utredningen blir klar tidigare.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för naturbruksutbildningar hanteras inom befintlig ram. Den utredning som ska göras inför framtagandet av ett nytt avtal ska bekostas av medlemskommunerna och VGR. I dagsläget är det inte känt vad denna

kostnad kommer att uppgå till. Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut i nuläget inte medför ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att ett samverkansavtal om naturbruksutbildningar gynnar alla berörda parter, eftersom elever då kan erbjudas utbildningen inom ramen för samverkan. Förvaltningen ser också positivt på ett nytt avtal med bilaga om att en utredning av samverkansmodellen ska göras, då det är av vikt att samtliga medlemskommuner är eniga om ett framtida avtal.

Malin Johansson
Sektorschef

Hans Frimanson
Verksamhetschef

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i VG 2025 – 2028

1 ALLMÄNT

Detta samverkansavtal om naturbruksbruksutbildningar tecknas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, och benämns nedan som "avtalet".

De utbildningar som avses i avtalet arrangeras av Västra Götalandsregionens naturbruksförvaltning. Naturbruksförvaltningen styrs av styrelsen för naturbruk, som får sitt uppdrag av miljö- och regionutvecklingsnämnden. Enligt uppdraget ska styrelsen för naturbruk, utöver utbildningarna, även tillhandahålla kompetenscentra till gagn för yrkesverksamma, elever inom naturbruksområdet.

VästKom är kommunernas gemensamma samverkansaktör i Västra Götaland och kan biträda eller företräda kommunerna i syfte att utveckla samverkan mellan kommunerna och andra länsorgan såsom Västra Götalandsregionen. VästKoms/kommunalförbundens roll i detta sammanhang är att underlätta för avtalsparternas samverkan och gemensamma ansvarstagande.

1.1 Avtalsparter

Avtalsparter i avtalet är var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland ('kommunerna') och Västra Götalandsregionen ('regionen'). I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som 'parterna'. Avtalet gäller under förutsättning att samtliga parter beslutar att teckna avtalet. Parterna avgör själva var i respektive organisation beslutet fattas, eller om beslutet ska fattas i kammungemensamma organ.

1.2 Termer och begrepp

Regionen anordnar utbildningar på **gymnasial** och **eftergymnasial nivå**. På gymnasial nivå anordnas utbildningar inom **gymnasieskolan** och **anpassad gymnasieskola** samt **vuxenutbildning**. På eftergymnasial nivå anordnar regionen även **yrkeshögskoleutbildningar (Yh)** inom naturbruksområdet, men dessa regleras inte genom detta avtal.

Naturbruksprogrammet är ett nationellt gymnasieprogram med inriktningarna **Lantbruk, Djurvård, Trädgård, Skogsbruk, Hästhållning** och **Naturturism**. Inriktningarna leder till olika yrkesutgångar. Regionen anordnar även det nationella **fyraåriga programmet** för Skog, Mark och Djur inom **anpassad gymnasieskola**.

Därutöver anordnar regionen **introduktionsprogrammen** Programinriktat val och Yrkesintroduktion för att erbjuda elever utan gymnasiebehörighet möjligheter att läsa till ett nationellt program, eller söka en anställning. Programinriktat val (IMVNB) och Yrkesintroduktion (IMYNB) kan utformas för en grupp elever eller för en enskild elev.

Med **elever** avses i avtalet personer som har antagits till någon av de gymnasieutbildningar som detta avtal omfattar.

Parterna är överens om att de termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar.

1.3 Omfattning

Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, motsvarande utbildningar inom anpassad gymnasieskola, introduktionsprogrammen Programinriktat val för grupp av elever eller enskild elev och Yrkesintroduktion för grupp av elever eller enskild elev, samt vuxenutbildningar på gymnasial nivå inom naturbruksområdet. Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna:

- Naturbruksskolan Sötåsen, med inriktningarna Lantbruk, Djurvård, Trädgård samt anpassad gymnasieskola.
- Naturbruksskolan Svenljunga, med inriktningarna Skogsbruk samt Naturturism.
- Naturbruksskolan Uddetorp, med inriktningen Lantbruk.
- Hästutbildningarna är samlade på Axevalla hästcentrum utanför Skara.

Vuxenutbildningarna erbjuds vid alla ovan nämnda skolenheter samt vid Angereds gård.

För de fall att regionen ändrar inriktning inom naturbruksprogrammet vid en eller flera skolenheter, eller beslutar att bedriva naturbruksutbildning vid ytterligare skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal gälla för sådan utbildning.

Avtalet gäller elever som är folkbokförda i någon av Västra Götalands kommuner. Avtalet berör även kommunernas information- och marknadsföringsaktiviteter riktade mot presumtiva elever.

Genom avtalet uppdrar kommunerna till regionen att dels vara huvudman för naturbruksutbildning inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola, dels erbjuda vuxenutbildning på gymnasial nivå inom naturbruksområdet.

1.4 Syfte

Avtalet syftar till att alla Västra Götalands kommuner ska ha en trygg tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalitet till självkostnadspris inom gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet.

1.5 Bakgrund

Samverkansavtalet om naturbruksutbildningar har sitt ursprung i den ansvarsfördelning på utbildningsområdet som skedde vid regionbildningen och skatteväxlingen som gjordes då. Sedan 1999 erbjuder därför regionen naturbruksutbildningar på kommunernas uppdrag, vilket regleras i ett samverkansavtal som sedan dess har förnyats med jämna mellanrum.

Naturbruksutbildningarna ger teoretiska kunskaper och praktiska kompetenser som är viktiga för arbete inom och utveckling av lantbruket, skogsbruket, skötseln och vården av sport- och sällskapsdjur, trädgårdsodlingen med mera. Dessa näringar har en central roll i ett hållbart samhälle och är viktiga för hela Västra Götaland.

Under flera år har en grund lagts för framgångsrik pedagogik samt en trygg och stimulerande lär- och boendemiljö på naturbruksskolorna. Digitala verktyg, simulatorer och främjandet av entreprenörskap används på ett naturligt sätt i utbildningen av både gymnasieelever och inom vuxenutbildningarna. Detta arbete ska vidareutvecklas för att erbjuda moderna och effektiva arbetssätt i utbildningarna.

Likaså ska de elever som vill söka högre utbildning efter gymnasieexamen också fortsättningsvis ges möjligheter till detta.

Det är fortsatt prioriterat att stimulera en öppen och konstruktiv dialog med företrädare för aktuella branscher och framtida arbetsgivare inom naturbruksområdet. Även detta arbete ska utvecklas vidare, med syftet att förbereda och rusta elever väl för kommande yrkesliv samt göra utbildningarna till viktiga verktyg för fortsatt utveckling på naturbruksområdet.

1.6 Avtalstid

Avtalet gäller från och med 2025-01-01 till och med 2028-12-31. Om parterna på grundval av utredningen om samverkansmodellen (se nedan, avsnitt 2) fattar beslut om nytt avtal kan detta träda i kraft så snart det är beslutat av parterna. Om beslut fattas på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna för avtalet ska parterna uppta förhandlingar.

1.7 Lagstiftning

Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) och förordningen om vuxenutbildningen (2011:1108). Även andra regelverk gäller för de jordbruk, skogsbruk och liknande som bedrivs i naturbruksskolornas regi.

2. Utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning

När Västra Götalandsregionen och kommunerna undertecknat avtalet kommer en utredning om en ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning att påbörjas. Utredningen skall skyndsamt göra en analys av alternativa modeller som kan ligga till grund för avtal för att erbjuda naturbruksutbildning i Västra Götaland. Parterna ska i samverkan utse en särskild utredare under år 2024.

Uppdrag och inriktning för utredningen samt tidplan beskrivs närmare i bilaga 1 i avtalet.

3. Ekonomi

Naturbruksutbildningarna ska bedrivas i en effektiv och rationell organisation präglad av hög kvalitet och god ekonomisk hushållning. Transparens och tydlighet är viktigt för förtroendet mellan parterna.

3.1 Gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola

Regionen erbjuder kommunerna gymnasieutbildningar, inklusive anpassad gymnasieskola, till självkostnadspris. Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris. Priserna för gymnasieskolans naturbruksprogram, och introduktionsprogram, beräknas enligt gymnasieförordningens 13 kap. 3 § och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk (se nedan, avsnitt 4.1.2). Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla.

Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat.

De gymnasieutbildningar som regionen anordnar finansieras till hälften av regionen och till hälften av den kommun där eleven är folkbokförd. För de elever som påbörjat en av dessa utbildningar det aktuella året betalar kommunen halva kostnaden genom interkommunal ersättning (IKE) till regionen, och regionen betalar den andra halvan.

För elever i anpassad gymnasieskola betalar kommunen hela utbildningskostnaden.

Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. Ingen debitering görs om en elev skulle avbryta sin utbildning före dessa avstämningsdatum. I de fall en elev avbryter en utbildning mellan den 15 september och den 15 oktober eller mellan den 15 februari och 15 mars krediteras kommunen endast halva terminskostnaden. Ingen kreditering sker i de fall en elev avbryter en utbildning efter 15 oktober respektive 15 mars. I övriga fall betalas hela terminskostnaden.

Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kan studietiden förlängas efter dialog med hemkommunen.

Interkommunal ersättning (IKE) betalas av kommunerna vid avstämningsdatum efter faktura från regionen. Fakturan ska vara betald senast 30 dagar efter att kommunen mottagit den. Regionen förbehåller sig rätten att kräva dröjsmålsränta efter 30 dagar.

Kommunen svarar för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan bostad och skola för de elever på gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola som är under 20 år och inte har inackorderingstillägg. Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen, och för en elev utan inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar för eventuella resekostnader där platsen för APL ligger utanför Västra Götaland.

I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL.

Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenheter där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk (se nedan, 4.1.2), senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk (se nedan, 4.1.1).

Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen, samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser.

De eventuella över- och underskott som genereras i gymnasieutbildningarna balanseras mellan verksamhetsåren.

Elever kan läsa gymnasieutbildning inom naturbruksområdet på en skola med offentlig eller privat huvudman utanför Västra Götaland. I dessa fall ersätter regionen elevens hemkommun för den kostnad som överstiger vad kommunen annars skulle ha betalat om eleven hade läst på en skola i regionens regi. Efter att interkommunal ersättning betalats till en huvudman utanför

Västra Götaland, fakturerar kommunen resterande del av kostnaden till regionen. Fakturan ska vara regionen tillhanda senast 31 december avseende höstterminen och 30 juni avseende vårterminen.

3.2 Vuxenutbildning

Regionen erbjuder kommunerna vuxenutbildningar inom naturbruksområdet på gymnasial nivå till självkostnadspris, beräknat enligt samma principer som för gymnasieskolan.

För elever i vuxenutbildning står kommunen för hela utbildningskostnaden och betalar per genomförd kurspoäng.

När en ansökan till vuxenutbildning i regionens regi har gjorts ska kommunen enligt 20 kap. 21 § skollagen skyndsamt skicka ansökan till regionen och bifoga ett yttrande.

Eleven betalar själv sina kostnader för resor, litteratur och annan utrustning som behövs för utbildningen.

Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. För elever som påbörjar utbildningen efter dessa datum sker terminsdebiteringen vid efterföljande månadsskifte.

I de fall en elev avbryter utbildningen debiteras kommunen en administrativ avgift som motsvarar kostnaden för tre veckors studier i elevens takt, oavsett hur lång tid efter att eleven avbryter utbildningen, och därefter krediteras kommunen för de poäng som eleven inte genomfört.

Vid behov kan en kommun själv, eller i samverkan med andra kommuner, avtala med regionen om vuxenutbildningar som uppdrag eller utanför ordinarie utbud.

4. Parternas ansvar

Parterna är överens om att allt arbete inom ramen för avtalet ska ta sin utgångspunkt i det bästa för eleverna samt för de personer som söker till utbildningarna.

Parterna avser att med förtroende, transparens och tillit gemensamt arbeta för utvecklingen av naturbruksutbildningarna.

4.1 Gemensamt ansvar och samverkan

Politiskt Samråd Naturbruk och Ledningsråd Naturbruk tillkom på kommunkollektivets önskemål när samverkansavtalet för åren 2019–2022 togs fram. Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. De ska fortsatt arbeta med detta avtal. Regionen ansvarar för administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.

4.1.1 Politiskt Samråd Naturbruk

Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja utbildning och kompetensförsörjning inom naturbruksområdet i Västra Götaland.

Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning och ekonomi till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs. Viktiga underlag för samrådets arbete är resultat och indikatorer i regionens årsrapport för naturbruksutbildningarna, som presenteras under vårterminen, och motsvarande delårsrapport som presenteras under höstterminen.

Samrådet träffas en gång per termin och består av fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande till mötena. Kommunernas representanter har en mycket viktig uppgift att

löpande föra dialog om frågor kring utbildning och kompetensförsörjning inom naturbruksområdet med de kommuner som de företräder. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.

4.1.2 Ledningsråd Naturbruk

Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Beredningen av strategiska utvecklingsfrågor för utbildningarna är särskilt viktig.

Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. På motsvarande sätt som för samrådet utser parterna själva de tjänstepersoner som ska ingå. VästKom har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande. Kommunernas representanter har en mycket viktig uppgift att löpande föra dialog om frågor kring utbildning och kompetensförsörjning på naturbruksområdet med de kommuner som de företräder. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.

4.2 Västra Götalandsregionens ansvar

Genom avtalet överlåter kommunerna ansvaret till regionen för de frågor som följer av huvudmannaskapet för gymnasieutbildningar, inklusive den anpassade gymnasieskolans utbildningar, inom naturbruksområdet.

Enligt skollagen får en region anordna utbildningar inom naturbruk, och Västra Götalandsregionen har därmed stöd i samma lagrum för sin verksamhet som en kommun.

Styrelsen för naturbruk fullgör de uppgifter som följer av regionens huvudmannaskap och har därmed att följa skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039), förordningen om vuxenutbildningen (2011:1108) och andra relevanta regelverk.

Regionen ansvarar för organisationen av gymnasieprogrammen och vuxenutbildningen på gymnasial nivå inom naturbruksområdet.

Regionen ansvarar för att elever från alla kommuner i Västra Götaland erbjuds ett allsidigt utbud av naturbruksutbildningar.

Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna.

Regionen ansvarar för att stämna av vilka elever som påbörjat gymnasieutbildning den 15 september på höstterminen och den 15 februari på vårterminen.

Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt vad som anges i 3 kap. 5 § skollagen. I de fall en elev har behov av ytterligare stöd, utöver detta, kan regionen och kommunen träffa en överenskommelse om tilläggsbelopp. Det kan exempelvis handla om kostnader för en elevassistent.

Regionen ska informera berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.

Regionen ska inom 14 dagar informera berörd kommun om en elev avbryter utbildningen.

4.3 Kommunens ansvar

Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

Kommunen ansvarar för att möjliggöra och underlätta för regionen att delta i informations- och marknadsföringsaktiviteter på samma villkor som övriga anordnare av gymnasieutbildningar.

Kommunen ansvarar för att inför gymnasievalet lämna uppdaterad information till sina elever inom grundskola och anpassad grundskola om naturbruksutbildningarna som avses i avtalet.

Kommunen ansvarar för att vid terminsstart informera regionen om elevers behov av stöd, enligt vad som anges i 3 kap. 12 j § skollagen. Informationen syftar till att ge eleverna det stöd de behöver och en god start på utbildningen.

Kommunen ansvarar för att informera regionen om naturbruksutbildningar anordnas i egen regi, eller om samverkansavtal för utbildningar på naturbruksområdet tecknas med annan kommun eller region. Informationen ska lämnas till regionen eller kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk senast terminen före det att utbildningarna planeras starta, för att tas upp på nästkommande möte i ledningsrådet.

Kommunens betalningsansvar kvarstår för de elever som antagits eller påbörjat en utbildning till dess att eleven fullföljt sin utbildning, även om utbildningen blir förlängd eller om avtalet upphör att gälla.

5. Gemensamma utvecklingsområden

Parterna är överens om vikten av att antagningen till naturbruksutbildningarna sker enkelt och smidigt. De olika antagningssystem som används i Västra Götaland ska vara synkroniserade och utformas så att presumtiva elever lätt kan söka naturbruksutbildningarna.

Parterna är även överens om att vidareutveckla rutiner för hanteringen av utvecklingsfrågor av gemensam karaktär.

6. Avtalsvård

Det formella ansvaret för att vårda och följa upp avtalet ligger hos parterna. Politiskt Samråd Naturbruk och Ledningsråd Naturbruk har i uppgift att stimulera och underlätta för vård och uppföljning av avtalet.

6.1 Tvister

Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och VästKom/kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

7. Underskrifter

För regionen

För kommun _____

Datum

Datum

_____
Regionstyrelsens ordförande

Bilaga 1

Utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning

När Västra Götalandsregionen och kommunerna undertecknat avtalet kommer en utredning om en ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning att påbörjas. Bakgrunden till utredningen är avtalsparters synpunkter på samverkansmodellen. Utredningen ska göra en analys av alternativa modeller som kan ligga till grund för avtal för att erbjuda naturbruksutbildning i Västra Götaland.

Utredningen och beslutsprocessen som följer den kan som längst pågå till 2028-12-31, dvs fram till slutet för avtalet. Det finns dock en strävan att utredning och beslutsprocess om en ny modell och ett nytt avtal kan startas och slutföras så snart som möjligt. Så snart beslut fattats om ett nytt avtal ska det träda i kraft.

Beredning av beslut om utredare och uppdrag sker under 2024 av kommunerna och Västra Götalandsregionen inom ramen för samverkan i Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

1. Utredningens inriktning

1.1 Aspekter av särskilt intresse i nuvarande avtal som skall utredas

Det är särskilt angeläget att aspekter i nuvarande samverkansmodell som bedömts som problematiska utreds. Det gäller till exempel ersättning till kommuner för de elever som läser naturbruksutbildning utanför Västra Götaland. Skatteväxlingen mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna som

genomfördes i samband med att naturbruksutbildningsavtalet tecknades skall utredas, liksom ersättning till kommunerna för elever på friskolor i Västra Götaland inom ramen för skatteväxlingsavtalet.

1.2 Utredningen ska även ta hänsyn till och analysera relevansen av följande faktorer och kriterier

1.2.1 Kompetensförsörjning

Samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning grundar sig bland annat i ett gemensamt engagemang för kompetensförsörjning av de gröna näringarna i Västra Götaland.

Inom ramen för kompetensförsörjningen är produktion för att klara Sveriges och Västra Götalands livsmedelsförsörjning i händelse av krig och nationellt krisläge en viktig fråga för Västra Götalands hållbara utveckling.

Betydelsen för kompetensförsörjningen av elevers tillgång och närhet till utbildning är en faktor som bör undersökas.

Avtalet ska utformas med hänsyn till förutsättningarna att arbeta långsiktigt och på ett för näringarna relevant sätt med att stärka kompetensförsörjningen.

1.2.1 Regional samverkan som medel för att nå mål för kompetensförsörjning

Utredningen skall undersöka nyttan av regional och mellankommunal samverkan för att nå ovanstående mål jämfört med om naturbruksutbildning bedrivs av enskilda kommuner, eller av några kommuner i samverkan, och utan skatteväxling. Utredningen skall undersöka om det finns andra sätt än nuvarande samverkansmodell och avtal för att uppnå den regionala nyttan.

Utredaren har även möjlighet att utreda andra frågor än de ovannämnda.

2. Rapportering till Beredning för hållbar utveckling (BHU)

Utredaren skall rapportera till BHU. Rapporteringen sker på initiativ av BHU eller av utredaren. Till utredarens förfogande står politiker och tjänstepersoner i Politiskt samråd och Ledningsrådet för avtalet. Västra Götalandsregionen, koncernstab regional utveckling, koncernkontoret, bistår utredaren i arbetet.

3. Finansiering

Kostnaden för utredningen skall delas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna.

4. Tidplan

Utredningen skall vara genomförd under avtalsperioden, med målet att utredning och beslutsprocess om eventuellt nytt avtal går så fort som möjligt. När utredningen är genomförd och eventuellt beslut fattats om ny samverkansmodell och nytt avtal kan detta träda i kraft och ersätta befintligt avtal. Det innebär att det nya avtalet kan träda i kraft före 2028-12-31.

Om utredning och beslutsprocess inte är färdig inom mandatperioden ska en rapport lämnas av utredningen före nästa val till regionfullmäktige och Västra Götalands kommuner. Syftet med denna delrapport är att utredningens resultat skall redovisas och sammanfattas till berörda politiska församlingar för att nya politiska församlingar snabbt skall kunna sätta sig in i arbetet och att detta inte fördröjs på grund av valet. Nästa ordinarie val är september 2026 och en delrapport, som kan ligga till grund för politikernas effektiva styrning av utredningen om naturbruksutbildning, ska därför behandlas av BHU före 2026-03-31 för att vara utgångspunkt för den fortsatta processen under kommande mandatperiod.